

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

דער עושר מיטן בעל הזב

וואס ער האט נישט צו באצאלן זיין חוב). האט ער זיך מיטש געווען אז נאך אלעס דארף ער זיך כאטש באווייזן פארן עושר, אראפקומען צו אים און אים דערציילן אלעס וואס ליגט אים אויפ'ן הארץ, אז ער איז אן אונס נכו.

איז ער געקומען צום עושר און אים אנגעהויבן דערציילן אלעס וואס ער האט געהאט אויפ'ן הארץ, אז ער האט באקומען ביי אים א הלואה פון געלט און עס איז שוין געקומען די צייט אפצוגעבן, און ער האט נישט פון וואו צו צאלן ווייל ער האט דערלייגט דאס געלט, און טרעפט זיך דא נישט קיין עצה וואס צו טון, האט דער עושר געענטפערט דעם מענטש און געזאגט: "וואס ארט מיר דיין ביסל געלט וואס דו קומסט מיר אויב דו וועסט מיר עס אפגעבן צי נישט, אנטקעגן די ריזיגע סומע געלט פון אלע הלואות צוזאמען וועלכע דערגרייכן אינאיינעם צו אלפים און רבבות. דעריבער וויל איך פון דיר בעסער דו זאלסט ארוימגיין ביי די אלע וואס האבן געבארגט ביי מיר געלט, און עס איינמאנען ביי זיי זאלסט זיי דערמאנען אז זיי קומען מיר אזויפיל געלט, און פארוואס קומען זיי עס נישט אפגעבן, און אפילו זיי וועלן נישט אפגעבן דאס גאנצע געלט, נאר יעדער איינער וועט אפצאלן בלויז א קליין חלק פון זיין חוב, וועט עס אויך צוקומען צו טויזנט און צענדליגער טויזנט מאל מער פון דיין גאנצע הלואה און חוב.

און דער נמשל איז פארשטאנדיג, והבן.

(חיי מוהר"ן תמ"ז)

דער רבי ז"ל האט דערציילט א משל אויף דעם ענין וואס מען דארף רעדן מיט מענטשן אויף יראת שמים, ווי פאלגנד:

עס איז געווען אמאל א גרויסער עושר וועלכער האט פארמאגט טויזנטער און צענדליגער טויזנטער געלטער, האט דער עושר באפוילן און געזאגט אז ווער עס דארף בארגן געלט זאל קומען צו אים און ער וועט אים בארגן, ווארשיינליך האבן זיך אסאך ארויפגעכאפט אויפ'ן מציאה, און עס זענען געקומען צו אים אסאך מענטשן און געבארגט ביי אים געלט.

דער עושר האט געהאט ביי זיך א ביכל וואו ער האט אלץ פארשריבן (ווער עס האט געבארגט געלט און וויפיל). איינמאל האט ער גענומען דאס ביכל אין האנט און אנגעהויבן קוקן דערין, און געזען אז ער האט שוין אויסגעגעבן זייער אסאך געלט פאר די אלע הלואות, אבער קיינער נעמט זיך נישט צום הארצן צו קומען צוריקגעבן און אפצאלן וואס ער האט געבארגט. מסתמא האט אים די זאך דערצערנט און ער האט געהאט דערפון עגמת נפש.

צווישן די אלע וואס האבן געבארגט איז געווען איינער א מענטש וואס האט אויך געבארגט געלט ביי דעם דאזיגן עושר, אבער ער האט דערלייגט און פארלוירן דאס געלט ביי עפעס א נישט געלונגענע געשעפט, ביז ער האט שוין נישט געהאט מיט וואס אפצוגעבן זיין חוב. האט ער געהאט דערפון גרויסע יסורים, (ד.מ. דער אויבנדערמאנטער מענטש האט געהאט גרויס צער פון דעם

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂי־תּוֹת מִשְׁנֵי קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה ט' - פּוֹן דְּעַר חֲכָם מִיִּטְן תּוֹת (4)

און די צוויי קינדער. פֿלעגט די וועלט רופֿן חֲכָם און תּוֹת. דעם האָבן זיי גירופֿן חֲכָם, און דעם האָבן זיי גירופֿן תּוֹת. כאָטשע סע איז פֿאַר האַנדן אַסאַך חֲכָמִים און תּוֹתִים אויף דער וועלט. דאָ האָט זיך עס אָבער זייער אָן גיזעהן, וואַרין זיי זענען בייִדע גיווען פּוֹן אַיִן שְׂטאַט. און האָבן אַיִן חֲדָר גילערינט און דער איז גיווען זייער אַ ווילדער חֲכָם. און דער איז גיווען זייער אַ גרויסער תּוֹת (איבער דעם האָט מען זיי די צו נעמען גיגבן דעם חֲכָם און דעם תּוֹת)

און אין דער סקאָקע פֿאַר שְׂרִיבֿט מען זיך אַיִטליכן מיט אַלע נעמען פּוֹן זיין פֿאַמעליאַ. האָט מען אָנגישריבן אויף דעם. דעם צו נאַמען. חֲכָם. און אויף דעם. תּוֹת.

אַמאַל איז דער מֶלֶךְ גיקומען אַיבער דער סקאָקע. האָט ער גיפּונען די צוויי. ווי זיי זענען פֿאַרשריבן דער מיט דעם צו נעמען חֲכָם. און דער מיט דעם צו נאַמען תּוֹת. איז דאָס באַם מֶלֶךְ גיווען אַ וואונדער. וואָס די צוויי האָבן אַזוינע צו נעמען חֲכָם און תּוֹת. האָט דער מֶלֶךְ זייער גיוואלט זיי זעהן.

האָט זיך דער מֶלֶךְ מיישב גיווען. אַז אַיִך וועל פֿלוצים שיקין נאָך זיי. אַז זיי זאַלן קומען פֿאַר מיר. וועלין זיי זיך זייער אַיבער שרעקין. און דער חֲכָם וועט גאַר ניט וויסין. וואָס צו ענפֿערין. און דער תּוֹת וועט אָפֿשער מְשׁוּגָע ווערין מַחֲמַת פֿחַד.

האָט זיך מיישב גיווען דער מֶלֶךְ אַז ער זאַל שיקין אַ חֲכָם צום חֲכָם. און אַ תּוֹת צום תּוֹת. נאָר ווי קריגט מען אַיִן אַיִן עיר מלוכה אַ תּוֹת. וואַרין אַיִן אַיִן עיר מלוכה (דִּהֵינּוּ די שְׂטאַט וואָס דער מֶלֶךְ זיצט) זענען דאָס רובֿ חֲכָמִים.

און דער תּוֹת פֿלעגט אַלע מאַל לויפֿן און פֿלעגט קומען צום חֲכָם מיט שְׂמֵחָה מיט פֿרייד. און ער האָט אַיִם אַלץ גיפּונען אַיִן צער און פּוֹל מיט יסורים. און ער האָט אַיִם גיפֿרעגט אַזוי אַ חֲכָם און אַזוי אַיִן עוֹשֶׁר ווי דו ביסט וואָס האָסטו אַלץ יסורים תּוֹתִים. פֿאַר וואָס בִּין אַיִך תּוֹתִים פֿרייליך.

אַיִז דאָס באַם חֲכָם גיווען אַ גישפֿעט. און ער האָט ביי אַיִם אַ פֿנים גיִהאַט פֿאַר מְשׁוּגָע. האָט דער תּוֹת צו אַיִם גיזאַגט: אַפּילו גלאָטע מענשן אַז זיי שפֿעטן אַיִם מיר זענען זיי אויף נעִרנים. וואַרין אַז זיי זענען שוין קליגער פּוֹן מיר זענען זיי זיך ערשט נעִרנים. מִכָּל שָׁפֵן אַזוי אַ חֲכָם ווי דו ביסט. וואָס איז אַז דו ביסט שוין קלוגער פּוֹן מיר.

האָט זיך דער תּוֹת אָנגירופֿן און האָט גיזאַגט צום חֲכָם ווי גיט דער אַיִבֿירשטער אַז דו זאַלסט קומען אויף מיין שטייגער (פֿלומר דו זאַלסט אויף אַ תּוֹת ווערין)

האָט דער חֲכָם גיענפֿערט. דאָס קאַן גימאַלט זיין אַז אַיִך זאַל קומען אויף דיין שטייגער. אַז גאַט זאַל ביי מיר דעם שְׂכָל אַוועק נעמען חֵס וְשְׁלוֹם, אַנדער אַיִך זאַל חֵס וְשְׁלוֹם קראַנק ווערין. קאַן זיין אַז אַיִך זאַל אויף ווערין מְשׁוּגָע. וואַרין וואָס ביסטו דען נאָר מְשׁוּגָע. נאָר אַז דו זאַלסט קומען אויף מיין שטייגער. דאָס איז ניט גימאַלט בְּשׁוּם אַוּפֿן. אַז דו זאַלסט זיין אַזוי אַ חֲכָם ווי אַיִך.

האָט דער תּוֹת גיענפֿערט.

בֵּי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ אֵיז אַלץ

מַעֲגֵלֶיךָ קאַן זיין פֿהרף עין

(אַזוי ווי אַיִן אויגן בליק)

אַז אַיִך זאַל קומען אויף דיין חֲכָמָה.

האָט דער חֲכָם אַיִם אַיִם זייער גילאַכט.

נאר דער וואס ער איז א ממונה אבער די אוצרות ער איז דווקא א תם. ווארין א חכם וויל מען ניט מאכין פאר קיין ממונה איבער די אוצרות. ווארין טאמער דורך זיין חכמה מיט זיין שכל. וועט ער אויס ברענגען די אוצרות. איבער דעם מאכט מען א ממונה איבער די אוצרות א תם דווקא.

האט דער מלך גירופין א חכם און דעם תם (וואס ער איז א ממונה איבער די אוצרות) און ער האט זיי גשיקט צו די צוויי (דהיינו צום חכם און צום תם) און ער האט זיי גיגעבין בריו צו איטליכן באזונדער. און ער האט זיי נאך בריו גיגעבין צום גאבירנר פון דער גאבערניא וואס די צוויי דהיינו דער חכם מיט דעם תם זענען אונטער אים. און דער מלך האט גיהייסן אין דעם בריו אז דער גאבירנר זאל זיי שיקן בריו פון זיינעט וועגן צום חכם און צום תם כדי אז זיי זאלן זיך ניט שרעקן. און ער זאל זיי שרייבן. אז די זאך איז ניט נייטיק. און דער מלך איז ניט גוזר דווקא אז זיי זאלן קומען. נאר סע איז ביי זיי די בריחה. אז זיי ווילן זאלן זיי קומען. נאר דער מלך וויל זיי זעהן.

זענען גיפארין די שלוחים דער חכם מיט דעם תם. און זענען גיקומען צום גאבירנר. און האבן אים אפ גיגעבן די בריו. האט דער גאבירנר נאך גיפרעגט אויף די צוויי קינדער האט מען אים גיזאגט. אז דער חכם איז א ווילדער חכם און א גרויסער עושר. און דער תם איז זייער א גרויסער תם. און ער האט אלירליי מלבושים פון דעם פעלץ פנ"ל.

האט זיך דער גאבירנר מיישב גיווען. סע איז בוודאי נט שיין אז מען זאל אים ברענגען פאר דעם מלך אין א פעלץ. האט ער אים גימאכט קליידער אזוי ווי סע קער צו זיין. און האט אריין גילייגט אין דער קאריטע פון דער תם. און ער האט זיי גיגעבן בריו

פנ"ל. זענען די שלוחים גיפארין. און זיי זענען צו זיי גיקומען. און האבן זיי אפ גיגעבן די בריו. דער חכם האט אפ גיגעבן צום חכם. און דער תם צום תם. און דער תם. תיכף ווי מען האט אים אפ גיגעבין דעם בריו. האט ער זיך אנגירופן צו דעם שליח (וואס ער איז אויך גיווען א תם. פנ"ל) וואס ער האט אים גיבראכט דעם בריו. איך ווייס זיך ניט וואס אין דעם בריו שטייט. ליין אים פאר מיר. האט ער אים גיענפערט. איך וועל דיר זאגן אויסין ווייניק וואס אין אים שטייט. דער מלך וויל אז דו זאלסט צו אים קומען האט ער תיכף גיפרעגט. נאר אן ליצנות. האט ער אים גיענפערט. סע איז א וודאי אמת אן ליצנות איז ער תיכף מלא שמחה גיווארין און איז גילאפין און האט גיזאגט צום ווייב. מיין ווייב דער מלך האט נאך מיר גשיקט.

האט זי אים גיפרעגט. וואס איז דאס. נאך וואס האט ער נאך דיר גשיקט. האט ער גאר קיין צייט ניט גיהאט ער זאל איר עפעס ענפערין. און האט זיך תיכף מזרז גיווען מיט שמחה און איז גיגאנגען און האט זיך אריין גיזעצט אין דער קאריטע ער זאל פארין מיט דעם שליח. דערווייל האט ער דארט דערזעהן די קליידער (וואס דער גבירנר האט גימאכט פון זיינעט וועגן און האט אריין גילייגט אין זיין קאריטע פנ"ל) האט ער זיך נאך מער גיפרייט. ער האט שוין קליידער אויף. און איז זייער פרייליך גיווען.

לאמיר זיך פאר הערן

די ניינטע מעשה - דער חכם און דער תם (4)

- אז ער איז א ווילדער חכם און א גרויסער עושר.
- אז ער איז א ווילדער חכם און א גרויסער דאקטער.
- אז ער איז א גרויסער תלמיד חכם
- 1. **וואס האט דער תם געזאגט ווען דער שליח פון קעניג איז געקומען ?**
- ער האט געזאגט צו זיין ווייב "דער מלך האט נאך מיר געשיקט".
- געפרעגט נאר אן ליצנות.
- ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- 2. **וואס לערנסטו זיך דערווייל פון די מעשה ?**
- אז ווען דער מלך רופט קומט מען גלייך.
- ווען דער מלך רופט קומט מען נאר מיט ישוב הדעת.
- _____
- 3. **האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?**
- יא
- נ"ן
- א חלק

- א. **וואס האט דער תם געענטפערט פארן חכם, ווען ער האט אים געזאגט: "דו קענסט בשום אופן נישט ווערן אזוי א חכם ווי מיר" ?**
- ביי השם יתברך איז אלעס מעגליך.
- ער האט מודה געווען צו אים.
- אים בכלל נישט געענטפערט.
- ב. **וואס איז געווען א וואונדער ביים מלך ?**
- אז עס איז דא אסאך מענטשן אין זיין מדינה.
- אז די צוויי מענטשן האבן אזעלכע נעמען "חכם און תם".
- ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ג. **וועמען האט דער מלך געשיקט צו רופן דער תם ?**
- א תם.
- דער ממונה איבער די אוצרות.
- ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ד. **דער מלך האט באפוילן אז דער חכם און תם זאלן קומען צו אים אדער נישט ?**
- דער מלך האט שטרענג באפוילן זיי זאלן קומען.
- דער זאך ווענדעט זיך לויט זייער ווילן.
- פארן חכם האט ער שטרענג באפוילן צו קומען צו אים, און פארן תם נאר אויב ער וויל.
- ה. **וואס האט מען געזאגט פארן גאבירניר אויפן חכם ?**

ב"י השם יתברך איז אלץ מעגליך, קאן זיין פֿהרף עינן

טיפער געטראכט

- וויפל מאל ווערט דערמאנט אין די מעשה "תם" ?
- ווער פלעגט לויפן? ווער האט זיך מיישב געווען? ווער איז געפארן?
- ווער האט אויס געלאכט? ווער איז זייער פריילאך געווען?

תשובות אויף די מעשה פון דער חכם מיטן תם (3)

וויפל מאל ווערט דערמאנט אין די מעשה אז דער חכם האט געהאט יסורים? 10